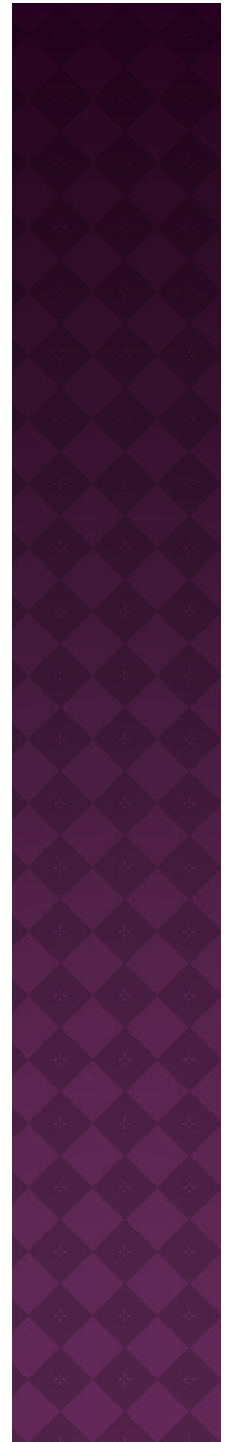

MOKYKLINĖ KRAŠTOTYRA “NUO ARTIMO PRIE TOLIMO”

Istorijos mokytoja metodininkė
Violeta Laurutienė

TIKSLAS

- Siekti, kad tirdami gyvenamosios vietovės istoriją, mokiniai ją „atrastų“ per konkrečių asmenų - įvairių Lietuvos žmonių - likimus ir istorijas. Ugdytų istorinį supratimą, skatintų motyvaciją

NAUJA PROGRAMOSE

- ▶ V klasėje apie 10 proc. istorijos mokymui numatytų valandų skirti ryškiausių gyvenamosios vietovės istorijos epizodų nagrinėjimui.
- ▶ V klasę baigę mokiniai turėtų nurodyti keletą savo gyvenamosios vietovės, rajono ir regiono istorijos ir kultūros objektų, nurodyti keletą svarbiausių faktų iš savo gyvenamosios vietos, žymiausių asmenybių ir jų veiklos faktų.
- ▶ Viena iš temų V-VI klasėje yra „Gyvenamoji vietovė praeityje ir dabar”
- ▶ VII-X klasių moksleiviai mokydamiesi Lietuvos istorijos turėtų gebėti panaudoti kraštotyrinę medžiagą

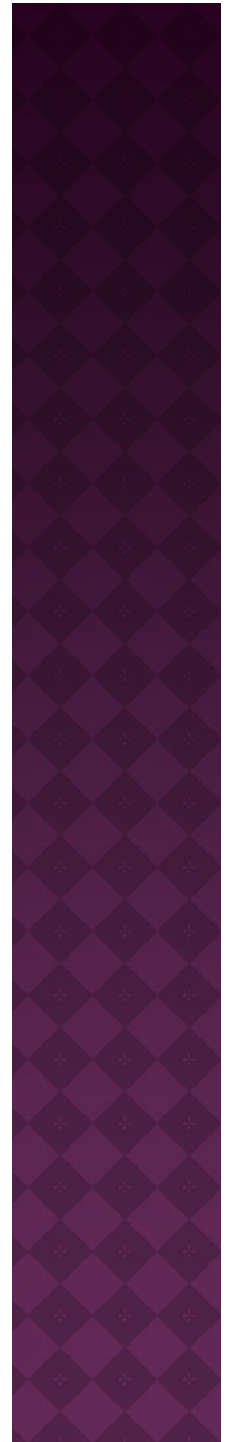
MOKYKLINĖ KRAŠTOTYRA PADEDA UGDYTI BENDRĄSIAS KOMPETENCIJAS:

- ⦿ Mokėjimo mokytis;
- ⦿ Komunikavimo;
- ⦿ Pažinimo;
- ⦿ Socialinę;
- ⦿ Iniciatyvumo ir kūrybingumo;
- ⦿ Asmeninę;

INTEGRACIJA SU KITAIŠ DALYKAIS:

- Pilietiniu ugdymu;
- Lietuvių kalba;
- Daile;
- Etika;
- Tikyba;
- Geografija.

SIŪLOMOS NAGRINĖTI TEMOS

- Šeimos istorija
- Mokinių gyvenamųjų namų istorija
- Mokyklos istorija
- Gyvenamosios vietovės istorija ir jos šaltiniai
- Ir kt.

ŽODINĖ ISTORIJA

- Kas yra žodinė istorija?
- Tai gyventojų pasakojimų apie savo asmeninę patirtį sistemingas rinkimas.
- Gyvenamosios vietovės istorinei praeičiai pažinti žodinė istorija yra gana svarbi, ne mokinių gyvenamojoje aplinkoje yra pagyvenusių žmonių, kuriuos nesudėtinga prakalbinti: nereikia vykti į archyvus nei į didelių miestų bibliotekas.

ŽODINĖS ISTORIJOS REIKŠMĖ

- ◉ Leidžia suprasti pavienių žmonių požiūrį, kuris dažniausiai nėra fiksuojamas istoriniuose dokumentuose;
- ◉ Padeda kompensuoti prarandamą informaciją modernių technologijų amžiuje;
- ◉ Leidžia sužinoti įvairios rūšies informaciją;
- ◉ Sudaro sąlygas paklausti, kas jus labiausiai domina;
- ◉ Sudaro sąlygas istorijos įvykių dalyviams papasakoti savo istoriją savais žodžiais;

ŽODINĖ ISTORIJA NAUDINGA MOKINIAMS DĖL ŠIŲ MOTYVŲ

- ◉ Padeda mokiniams mokytis naują istorinį turinį.
- ◉ Padeda mokiniams įgyti ir plėtotis mokslo tiriamojo darbo įgūdžius;
- ◉ Ugdo mokinių rašymo gebėjimus;
- ◉ Ugdo mokinių kritinį (istorinį loginį) mąstymą.
- ◉ Padeda suvokti istorinių vertinimų įvairovę, skirtingus požiūrius į tuos pačius įvykius, skirtingas interpretacijas.
- ◉ Stiprina motyvaciją domėtis istorija.

- Žodinė istorija padeda mokiniams pajauti asmenines sąsajas su praeitimi ir gyvenamosios vietos bendruomene.
- Padeda mokiniams ugdytis gebėjimą bendrauti su kitais žmonėmis.
- Apibendrinimas: žodinė istorija yra svarbi mokiniams ne tik dėl to, kad ji plečia mokinių žinias apie praeitį, tačiau ir dėl to, kad ja domėdamiesi mokiniai įgyja gebėjimų, kurie labai reikalingi socialiniame gyvenime

KAM TO REIKIA?

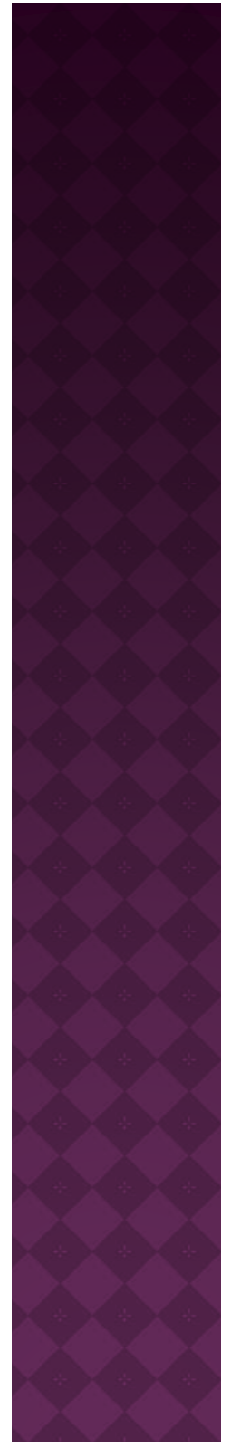
- ▶ Mokinys tyrinėja ir geriau pažįsta savo aplinką;
- ▶ Stiprėja motyvacija, nes darosi įdomu;
- ▶ Ugdomas kūrybiškumas, nes tenka atlikti neįprastas užduotis.

„Kraštotyra - tai tėviškės mokslas, kuris prasideda nuo vaiko pažinties su namais, o baigiasi pažintimi su pasauliu, nes tėvynė neizoliuota nuo pasaulio.”

(A.Maceina)

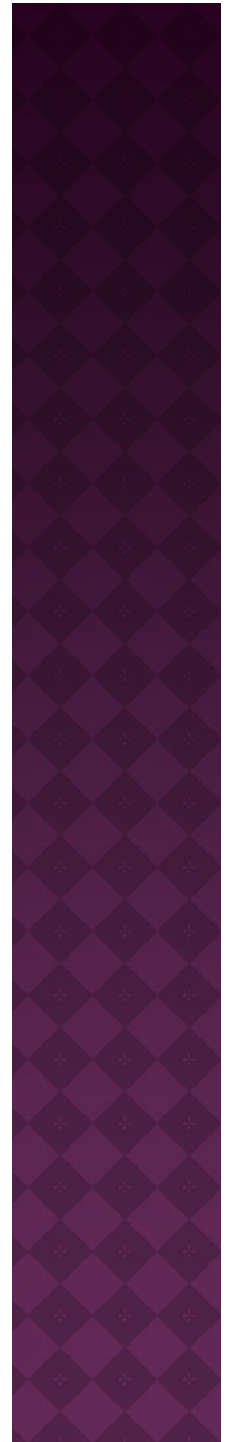
KAIP TAI PADARYTI?

- ◉ Domimės šeimos istorija (giminės medis, vardų, pavardžių reikšmės, šeimos nuotraukų, senų daiktų istorijos)
- ◉ Užrašome kaimynų prisiminimus (apie tradicines šventes, mokyklą, miestelį, kaimą, ypatingus žmones, istorinius įvykius)
- ◉ Lankomės muziejuose, kapinėse, istorinėse vietose, senose sodybose.

KOKIE SUNKUMAI?

- ◉ Leidinio parengimas „suėda“ daug laiko
- ◉ Kelionėms ir spausdinimui reikia pinigų

KUO DŽIAUGIAMĖS?

- Parengėme keletą leidinių.
- Sėkmingai dalyvavome šalies ir rajono kūrybinių darbų konkursuose (trejus metus mokiniai nominuoti Šiaulių rajono jaunaisiais metų kraštotyrininkais)
- Mokinių darbai galime naudotis kaip metodinėmis priemonėmis.
- Dirbdami tobulėjame.
- Kartais atrandame savyje tai, kas kuria istoriją.
- Pradedame suvokti, kad esame įdomūs, vertingi ir pajėgūs suprasti, vertinti savo aplinkos kultūrą.

PABAIGAI

- ◉ Jeigu mokinys nelips į piliakalnį ar bažnyčios bokštą, nepažins partizanų bunkerių, paminklų, esančių jų apylinkėse, nežinos, kur gimė ir buvo palaidoti jų krašto šviesuoliai, kur ir kaip mokėsi jų seneliai, istorijos medžiagos panaudojimas per pamokas liks sausas ir neįdomus